

1 Izvori važećih pravila

1.1 Nacionalna pravila

Međunarodno privatno pravo nije kodificirano i nije predmet posebnog zakonodavstva. Većina načela i pravila o sukobu zakona proizlazi iz sudske prakse, osim nekoliko njih koja se mogu pronaći u različitim zakonima, uglavnom u Građanskom zakoniku (*Code civil*), ovisno o predmetu.

Sadržaj različitih zakona dostupan je na internetu:

<https://www.legifrance.gouv.fr>

1.2 Multilateralne međunarodne konvencije

Francusku obvezuju 24 konvencije donesene pod pokroviteljstvom Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu. Popis predmetnih konvencija nalazi se na internetskoj stranici Konferencije.

<https://www.hcch.net/fr/states/hcch-members/details1/?sid=39>

Francuska je stranka i drugih multilateralnih konvencija, posebno onih koje sadržavaju materijalna pravila, kao što je Bečka konvencija iz 1980. o ugovorima o međunarodnoj prodaji robe.

Sve konvencije kojih je Francuska stranka navedene su u bazi podataka o ugovorima i sporazumima Ministarstva za Europu i vanjske poslove:

<https://basedoc.diplomatie.gouv.fr/exl-php/cadcgp.php>

1.3 Glavne bilateralne konvencije

Francuska je sklopila velik broj bilateralnih konvencija, od kojih neke sadržavaju pravila o sukobu zakona. Te se konvencije isto tako mogu pronaći u prethodno navedenoj bazi podataka.

2 Provedba pravila o sukobu prava

2.1 Obveza suca da na vlastitu inicijativu primijeni pravila o sukobu prava

Postupovni status pravila o sukobu zakona razlikuje se ovisno o tome je li predmetno pravo slobodno dostupno strankama, bez obzira na izvor predmetnog pravila o sukobu zakona (nacionalno pravo, europski propis, međunarodna konvencija).

Ako se u postupku upućuje na predmet u kojem su prava u potpunosti dostupna strankama, u načelu kad je riječ o imovinskim stvarima (ugovori, građanskopravna odgovornost, stvarna prava itd.), sudac nije obavezan primijeniti pravila o sukobu zakona po službenoj dužnosti ako se ni jedna od stranaka ne oslanja na primjenu stranog prava. On samo ima mogućnost to učiniti, osim ako se stranke dogovore da će se u postupku primjenjivati francusko pravo. Stoga je na strankama da zatraže primjenu pravila o sukobu zakona.

S druge strane, ako se u postupku ne upućuje na predmet u kojem prava nisu slobodno dostupna strankama, odnosno kad je riječ o neimovinskim predmetima (osobni status), sudac je obavezan primijeniti pravila o sukobu zakona po službenoj dužnosti.

2.2 Upućivanje

Načelo uzvraćanja i daljnog upućivanja (*renvoi*) već je dugo prihvaćeno u sudskoj praksi, neovisno o tome je li riječ o uzvraćanju i daljnjem upućivanju prvog stupnja (upućivanje natrag na francusko pravo koje se zatim primjenjuje) ili uzvraćanju i daljnjem upućivanju drugog stupnja (upućivanje natrag na pravo druge države koja prihvaća sudsku nadležnost).

Načelo *renvoi* stoga se, ako nije zabranjeno primjenjivim europskim propisom ili međunarodnom konvencijom, redovito provodi u sudskoj praksi u pitanjima koja se odnose na osobni status ili formalnu valjanost pravnih akata, a posebno kad je riječ o braku i oporukama. Kad je riječ o nasljeđivanju, u sudskoj praksi sada postoji tendencija ograničavanja primjene načela *renvoi* isključivo na predmete u kojima se njime osigurava jedinstvo nasljeđivanja primjenom jednog prava na pokretnu i nepokretnu imovinu.

S druge strane, u sudskoj praksi uvijek se isključivala primjena načela *renvoi* u pitanjima u kojima stranke mogu slobodno odabrati mjerodavno pravo, kao što su bračnoimovinski režimi i ugovori.

2.3 Promjena povezujućeg faktora

Promjena poveznice odnosi se na sukob zakona s obzirom na vrijeme zbog promjene poveznice u prostoru. Stoga je problem znati pod kojim se uvjetima novo pravo može primijeniti umjesto prava koje proizlazi iz prethodne situacije.

Moguće je da su samim pravilima o sukobu zakona utvrđeni uvjeti u pogledu vremena primjene poveznice koja je u njima predviđena. Na primjer, pravilom o sukobu zakona utvrđeno u članku 311.-14. Građanskog zakonika o uspostavi odnosa roditelja i djeteta određuju se uvjeti u pogledu vremena primjene predmetne poveznice i propisuje se da se osobno pravo majke mora ocijeniti na dan rođenja djeteta.

Osim navedenog primjera, rješenja su navedena u sudskoj praksi, koja se pretežno oslanja na načela francuskog prijelaznog prava: prvo, trenutna primjena novog prava na buduće posljedice situacija koje već postoje i, drugo, zabrana retroaktivne primjene novog prava za ocjenu nastanka ili prestanka pravnog odnosa.

Na primjer, kad je riječ o braku, novo se pravo odmah primjenjuje na posljedice braka i raskida braka. S druge strane, uvjeti sklapanja braka i dalje su uređeni pravom koje se primjenjivalo na dan sklapanja braka.

Kad je riječ o stvarnim pravima nad pokretnom imovinom, za njih je odmah mjerodavno pravo novog mjesta predmetne imovine. To se rješenje primjenjuje i na sve sporazumne instrumente osiguranja zasnovane u inozemstvu. Stoga ti instrumenti osiguranja neće proizvoditi učinke u Francuskoj nakon kasnijeg prijenosa te imovine u Francusku jer nisu u skladu s oblicima tih osiguranja u francuskom pravu. Na primjer, u Francuskoj nije moguće pozvati se na klauzulu o pridržaju prava uspostavljenu u Njemačkoj u korist njemačkog vjerovnika u pogledu imovine koja se nalazila u Njemačkoj, ali je kasnije prenesena u Francusku, jer je riječ o klauzuli *commissoria lex*, koja je u to vrijeme bila zabranjena francuskim pravom.

2.4 Iznimke od uobičajene primjene pravila o sukobu

– Trenutna primjena francuske ili strane prevladavajuće obvezne odredbe

Francuski sudac može odmah, bez primjene pravila o sukobu zakona, primijeniti materijalne odredbe francuskog prava ili stranog prava ako se te odredbe smatraju prevladavajućim obveznim odredbama. U francuskom pravu ne postoji definicija pojma prevladavajuće obvezne odredbe. Sudac stoga takve odredbe određuje na pojedinačnoj osnovi.

– Izuzeće međunarodnog javnog poretka

Materijalne odredbe stranog prava koje se obično primjenjuju na temelju pravila o sukobu zakona isto se tako mogu isključiti, u potpunosti ili djelomično, na temelju izuzeća međunarodnog javnog poretka u korist odredbi francuskog prava. Budući da ne postoji precizna definicija, iz sudske prakse proizlazi da izuzeće međunarodnog javnog poretka ponajprije obuhvaća bitna ili temeljna načela francuskog prava, kao što su dostojanstvo, ljudska sloboda (uključujući bračnu slobodu) te tjelesni integritet osoba. Obuhvaća i promjenjiviji pojam vremena i mjesta, tj. francuske obvezne zakonodavne politike, čiji okviri ovise o konkretnoj ocjeni suca.

– Izuzeće izbjegavanja prava

Strano pravo može se isključiti i ako je njegova primjena posljedica izbjegavanja prava, tj. ako proizlazi iz namjernih radnji kojima je cilj na umjetan način mjerodavnim učiniti to pravo umjesto prava koje bi se obično primijenilo. Te radnje mogu se sastojati, na primjer, od namjerne manipulacije poveznicom kao povezujućom pravnom kategorijom.

– Nemogućnost određivanja sadržaja mjerodavnog stranog prava

Francusko pravo primjenjuje se i kao alternativa ako se ispostavi da nije moguće odrediti sadržaj stranog prava koje je inače mjerodavno.

2.5 Dokaz stranog prava

Nakon određenih promjena stavova, sudska je praksa sada ustaljena: francuski sudac koji utvrđuje da je strano pravo mjerodavno, po službenoj dužnosti ili na zahtjev jedne od stranaka koja se poziva na to pravo, proučava njegov sadržaj uz pomoć stranaka i osobno, ako je primjenjivo. To se načelo općenito primjenjuje, bez obzira na to je li pravo slobodno dostupno strankama.

3 Pravila o sukobu prava

3.1 Ugovorne obveze i pravni akti

Ovisno o multilateralnim ili bilateralnim konvencijama koje se primjenjuju na predmetni ugovor, pravila o sukobu zakona koja su prethodno utvrđena u sudskoj praksi provode se samo ako taj ugovor nije obuhvaćen područjem primjene Uredbe (EZ) br. 593/2008 „Rim I” ili Rimske konvencije iz 1980. o mjerodavnom pravu za ugovorne obveze, koja je zamijenjena tom uredbom.

Francusko pravilo o sukobu zakona koje je već dugo utvrđeno u sudskoj praksi jest pravo autonomije. Za ugovor je stoga mjerodavno pravo koje su odabrale stranke, a ako ga nisu odabrale, pravo države s kojom je, objektivno s obzirom na okolnosti predmeta, ugovor najbliže povezan.

Za oblik pravnih akata mjerodavno je pravo zemlje u kojoj su sklopljeni, osim ako su, pod uvjetom da je to moguće, stranke izričito dogovorile da je za oblik predmetnog akta mjerodavno pravo za koje su odredile da se primjenjuje u pogledu materijalnih pitanja.

3.2 Izvanugovorne obveze

Kad je riječ o operativnom događaju koji je nastao prije stupanja na snagu Uredbe Rim II, primjenjuje se pravo mjesta nastanka štetnog događaja, odnosno mjesta događaja koji je prouzročio štetu ili mjesta gdje je šteta nastala.

3.3 Osobni status, njegovi aspekti s obzirom na građanski status (ime, prebivalište, svojstvo)

U skladu s člankom 3. trećim stavkom Građanskog zakonika za status i sposobnost fizičkih osoba mjerodavno je pravo države njihova državljanstva (osobno pravo ili nacionalno pravo).

Međutim, područje primjene osobnog prava ograničeno je uglavnom na pitanja koja se odnose na sposobnost fizičkih osoba da ostvaruju svoja prava (nemogućnost sklapanja pravnih akata).

U načelu temeljne presude ili presude koje se odnose na status i sposobnost osoba proizvode učinke u Francuskoj neovisno o proglašenju egzekvatore, osim u slučajevima kada su osnova za akte materijalnog izvršenja u pogledu imovine ili primjenu prisile u pogledu osoba.

Prebivalište nije obuhvaćeno područjem primjene osobnog prava ako ne pripada nekoj posebnoj kategoriji poveznice. Stoga je obuhvaćeno pravom koje se primjenjuje na svaku od institucija u kojoj se uzima u obzir.

Slično tomu, ako ime nije uređeno posebnim pravilom o sukobu zakona, roditelj (ili roditelji) koji želi prijaviti ili promijeniti prezime svojeg djeteta može se pozvati na osobno pravo koje se primjenjuje u tu svrhu.

Naposljetku, za postupke koji se primjenjuju na promjenu imena mjerodavno je osobno pravo dotične osobe, u skladu s člankom 3. trećim stavkom Građanskog zakonika i njegovim tumačenjem u sudskoj praksi.

3.4 Uspostava odnosa roditelj-dijete, uključujući posvajanje

3.4.1 Uspostava odnosa roditelj-dijete

U skladu s člankom 311.-14. Građanskog zakonika za uspostavu odnosa roditelja i djeteta mjerodavno je osobno pravo majke na dan rođenja djeteta ili, ako majka nije poznata, osobno pravo djeteta.

Međutim, člankom 311.-15. Građanskog zakona propisano je da, ako dijete i djetetovi otac i majka ili bilo tko od njih imaju uobičajeno boravište, zajedničko ili odvojeno, u Francuskoj, postojeći status ima sve posljedice koje iz njega proizlaze u skladu s francuskom zakonom, čak i ako bi ostali elementi odnosa roditelja i djeteta mogli ovisiti o stranom zakonu.

Naposljetku, na temelju članka 311.-17. Građanskog zakonika dobrovoljno priznanje očinstva ili majčinstva valjano je ako je obavljeno u skladu s osobnim pravom oca ili majke ili osobnim pravom djeteta.

U skladu s ustaljenom sudskom praksom Kasacijskog suda (*Cour de cassation*) članak 311.-17. primjenjuje se i na postupak radi proglašenja ništavosti i postupak radi osporavanja priznanja očinstva ili majčinstva, koji mora biti dopušten pravom stranke koja priznaje očinstvo ili majčinstvo i pravom djeteta.

3.4.2 Posvojenje

Na temelju članka 370.-3. Građanskog zakonika za uvjete posvojenja mjerodavno je pravo posvojitelja ili, ako su posvojitelji oba bračna druga, pravo kojim su uređeni učinci njihove bračne zajednice. Međutim, posvojenje nije moguće ako je zabranjeno nacionalnim pravima obaju bračnih drugova.

Posvojenje maloljetnika koji je strani državljanin nije moguće ako je posvojenje zabranjeno u osobnom pravu tog maloljetnika, osim ako je maloljetnik rođen u Francuskoj i ima uobičajeno boravište u Francuskoj.

Bez obzira na to koje je pravo mjerodavno, za posvojenje je potrebna suglasnost djetetova pravnog zastupnika. Suglasnost mora biti dana slobodne volje i bez ikakve naknade nakon rođenja djeteta te uz prethodnu obaviještenost o posljedicama posvojenja, posebno kad se daje u svrhu potpunog posvojenja, odnosno potpunog i neopozivog prekida postojećeg odnosa roditelja i djeteta.

Na temelju članka 370.-4. Građanskog zakonika učinci posvojenja proglašenog u Francuskoj navedeni su u francuskom pravu.

Člankom 370.-5. propisano je da posvojenje koje je zakonito proglašeno u stranoj zemlji u Francuskoj proizvodi učinke potpunog posvojenja ako je njime potpuno i neopozivo prekinut postojeći odnos roditelja i djeteta. Ako taj odnos nije prekinut, posvojenje proizvodi učinke jednostavnog posvojenja. Ono se može pretvoriti u potpuno posvojenje ako su dane potrebne izričite suglasnosti uz prethodnu obaviještenost o okolnostima predmeta.

3.5 Brak, nevjenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici, partnerstva, razvod, sudski razvod, obveze uzdržavanja

3.5.1 Brak

Pravila o sukobu zakona navedena su u člancima 202.-1. i 202.-2. Građanskog zakonika (kodifikacija i prilagodba sudske prakse).

U skladu s člankom 202.-1. prvim stavkom kvalitete i uvjeti potrebni za sklapanje braka uređeni su osobnim pravom svakog bračnog druga pojedinačno. Međutim, bez obzira na to koje je osobno pravo mjerodavno, za sklapanje braka potrebna je suglasnost obaju bračnih drugova, pod uvjetima predviđenima francuskim pravom u člancima 120. i 180. Građanskog zakonika.

Osim toga, drugim stavkom predviđeno je da dvije osobe istog spola mogu sklopiti brak kada je to, barem za jednu od njih, dopušteno njezinim osobnim pravom ili pravom države njezina prebivališta ili boravišta. Kasacijski sud imao je mogućnost potvrditi, u presudi od 28. siječnja 2015., da bi taj drugi stavak članka 202.-1. trebalo tumačiti kao pridržaj prava na primjenu, kao alternative, francuskog prava na temelju izuzeća međunarodnog javnog poretka. Stoga strano pravo koje se obično primjenjuje kao osobno pravo jednog od bračnih drugova, ako je njime zabranjen brak između osoba istog spola, mora biti djelomično isključeno u dijelu u kojem je u suprotnosti s konkretnom francuskom zakonodavnom politikom (vidjeti prethodno navedeno o izuzeću međunarodnog javnog poretka).

Međutim, pokazalo se da je primjena tih odredbi osjetljivo pitanje u slučajevima kada je Francuska sa stranom državom povezana bilateralnom konvencijom (u slučaju Alžira, Kambodže, Kosova, Laosa, Makedonije, Maroka, Crne Gore, Poljske, Srbije, Slovenije i Tunisa) u čijim se odredbama o braku upućuje samo na osobno pravo bračnih drugova kad je riječ o ocjeni materijalnih uvjeta za sklapanje braka, kojim je zabranjen brak između osoba istog spola. Međutim, pravna situacija tih osoba razjašnjena je presudom Kasacijskog suda od 28. siječnja 2015. (žalba br. 13.-50.059) kojom je isključeno marokansko pravo određeno kao mjerodavno Konvencijom između Francuske i Maroka primjenom članka 4. te konvencije, u kojem se navodi da pravo jedne od tih dviju država određeno Konvencijom sudovi druge države mogu isključiti ako je očito u suprotnosti s javnim poretkom, što je i slučaj kada je, barem za jednog bračnog druga, u osobnom pravu ili pravu države na čijem se državnom području nalazi njegovo prebivalište ili boravište dopušten brak između osoba istog spola.

Na temelju članka 202.-1- Građanskog zakonika za oblik braka mjerodavno je pravo države u kojoj je brak sklopljen.

Naposlijetku, kad je riječ o isključivo osobnim učincima braka, pravo koje je obično mjerodavno u skladu sa sudskom praksom pravo je države zajedničkog državljanstva bračnih drugova, a ako bračni drugovi nemaju zajedničko uobičajeno boravište ili zajedničko državljanstvo, pravo francuskog suda. Kad je riječ o imovinskim posljedicama mjerodavno je pravo ono koje se primjenjuje na bračnoimovinski režim ili nasljeđivanje.

3.5.2 Nevenčani parovi/parovi u izvanbračnoj zajednici i partnerstva

Kad je riječ o izvanbračnoj zajednici ili kohabitaciji, ne postoje posebna pravila o sukobu zakona jer u skladu s francuskim pravom odnosi između parova koji žive u izvanbračnoj zajednici nisu obuhvaćeni nekom posebnom pravnom kategorijom, nego se smatraju *de facto* situacijom. Stoga je za njih mjerodavno obično obvezno pravo. Stoga će, ovisno o predmetu i pravnoj prirodi odnosa između osoba koje žive u izvanbračnoj zajednici, mjerodavno pravo biti pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu odgovornost, imovinu ili nasljeđivanje.

S druge strane, registrirana partnerstva podliježu posebnom pravilu iz članka 515.-5.-1. Građanskog zakonika, u kojem se navodi da uvjeti za sklapanje i učinke registriranog partnerstva te uzroke i posljedice njegova raskida podliježu materijalnim odredbama države tijela koje je registriralo partnerstvo. Uredbom (EU) 2016/1104 od 24. lipnja 2016. koja se primjenjuje na imovinske posljedice registriranih partnerstava utvrđeno je pravilo o sukobu zakona u skladu s kojim je mjerodavno pravo najprije ono koje su odabrali partneri (među pravom države njihova državljanstva, pravom države njihova uobičajenog boravišta i pravom države koja je registrirala partnerstvo), a ako mjerodavno pravo nije odabrano, mjerodavno je pravo države u kojoj je registrirano partnerstvo uspostavljeno. Ta će uredba stupiti na snagu 29. siječnja 2019.

3.5.3 Razvod i sudski razvod

Pravila o sukobu zakona predviđena su u Uredbi (EU) br. 1259/2010 o provedbi pojačane suradnje u području prava primjenljivog na razvod braka i zakonsku rastavu („Rim III”).

Kad je riječ o postupcima pokrenutima prije 21. lipnja 2012., datuma stupanja na snagu te uredbe, pravilo o sukobu zakona bilo je ono pravilo predviđeno u članku 309. Građanskog zakonika, u skladu s kojim je za razvod braka mjerodavno francusko pravo ako su oba bračna druga francuski državljani na dan pokretanja postupka ili ako bračni drugovi imaju zajedničko ili pojedinačno boravište u Francuskoj ili ako nije podnesen zahtjev za proglašenje stranog prava mjerodavnim, a francuski su sudovi nadležni za razvod braka.

Roditeljska odgovornost

Pravila o sukobu zakona utvrđena su u člancima 15. i dalje Haške konvencije od 19. listopada 1996. o nadležnosti, primjenjivom pravu, priznanju, izvršenju i suradnji u području roditeljske odgovornosti i mjera za zaštitu djece.

Izvan postupka i bilo kakve intervencije pravosudnog ili upravnog tijela, za utvrđivanje ili prestanak roditeljske odgovornosti u skladu sa zakonom i izvršavanje roditeljske odgovornosti mjerodavno je pravo države djetetova uobičajenog boravišta.

Ako je postupak pokrenut pred francuskim tijelom, ono u načelu primjenjuje francusko pravo. Međutim, u iznimnim slučajevima može primijeniti ili uzeti u obzir pravo druge države ako postoji bitna poveznica predmetne situacije s tom državom.

3.5.4 Obveze uzdržavanja

Na temelju članka 15. Uredbe (EZ) br. 4/2009 o uzdržavanju pravo mjerodavno za obveze uzdržavanja utvrđuje se u skladu s Haškim protokolom od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djeteta i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja. U načelu se primjenjuje pravo države uobičajenog boravišta uzdržavane osobe, ali stranke mogu sporazumno odabrati, za postupak koji je već u tijeku, pravo suda ili jedno od sljedećih prava:

- (a) pravo države čiji je bilo koja od stranaka državljanin u trenutku određivanja prava;
- (b) pravo države uobičajenog boravišta bilo koje stranke u trenutku određivanja prava;
- (c) kad je riječ o imovinskom režimu, pravo koje su stranke odredile kao mjerodavno ili pravo koje se *de facto* primjenjuje;
- (d) kad je riječ o razvodu ili zakonskoj rastavi, pravo koje su stranke odredile kao mjerodavno ili pravo koje se *de facto* primjenjuje.

3.6 Bračnoimovinski režimi

Pravila o sukobu zakona iz Haške konvencije od 14. ožujka 1978. o pravu mjerodavnom na režime bračne stečevine primjenjuju se na bračne drugove koji su sklopili brak od 1. rujna 1992., zajedno s posebnim odredbama o prilagodbi iz članaka od 1397.-2. do 1397.-5. Građanskog zakonika.

Budući da Konvencija ne sadržava odredbe o tome, područje mjerodavnog prava i dalje se određuje s obzirom na načela utvrđena u francuskoj sudskoj praksi o tom pitanju. Stoga je pravo koje se primjenjuje u skladu s Konvencijom mjerodavno za sastav imovine bračnih drugova, njihova međusobna prava, obveze i ovlasti tijekom braka te raskid režima i njegovu likvidaciju nakon braka.

Francuska pravila o sukobu zakona primjenjuju se na bračne drugove koji su sklopili brak prije 1. rujna 1992. Njima se propisuje da je za bračnoimovinski režim, bez obzira na to je li sklopljen službeni ugovor ili ne, mjerodavno pravo koje su bračni drugovi, izričito ili prešutno, ali sa sigurnošću odredili u trenutku sklapanja braka.

Bračni drugovi koji sklope brak ili odrede pravo mjerodavno za njihov bračnoimovinski režim nakon 29. siječnja 2019. bit će obuhvaćeni područjem primjene Uredbe Vijeća (EU) 2016/1103 od 24. lipnja 2016. o provedbi pojačane suradnje u području nadležnosti, mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima bračnoimovinskih režima

Ako ne postoji izričit ili prešutan odabir, potrebno je nastojati otkriti koja je bila volja stranaka, na temelju jednostavne pretpostavke kao što je, na primjer, pravo države prvog zajedničkog prebivališta bračnih drugova.

3.7 Oporuke i nasljedstva

Odredbu Uredbe (EU) br. 650/2012 od 4. srpnja 2012. primjenjuju se na postupke nasljeđivanja pokrenute nakon 17. kolovoza 2015. Člankom 21. Uredbe kao pravo mjerodavno za nasljeđivanje u cijelosti određuje se pravo države u kojoj je preminula osoba imala svoje uobičajeno boravište u trenutku smrti. Za postupke nasljeđivanja pokrenute prije 17. kolovoza 2015. i dalje su mjerodavna francuska pravila o sukobu zakona. Tim je pravilima uspostavljen dvostruki sustav, pri čemu se međunarodno nasljeđivanje iste osobe dijeli između pokretne ostavine te jedne nepokretne ostavine ili, prema potrebi, više njih. Kad je riječ o nasljeđivanju pokretne imovine, koja obuhvaća materijalnu i nematerijalnu imovinu, mjerodavno je pravo zadnjeg prebivališta preminule osobe. Kad je riječ o nasljeđivanju nepokretne imovine, mjerodavno je pravo države gdje se ta imovina nalazi, iako francuski sudovi mogu primijeniti francusko pravo provedbom načela *renvoi* ako će se time osigurati jedinstvo nasljeđivanja zbog primjene jednog prava na pokretnu i nepokretnu imovinu (vidjeti prethodno navedeno).

Pravo koje se primjenjuje na zakonska nasljeđivanja, određeno u skladu s prethodno navedenim pravilima o sukobu zakona, mjerodavno je i za materijalne uvjete i učinke oporučnih ili ugovornih nasljeđivanja. Međutim, za uvjete u pogledu oblika oporuka mjerodavna je Haška konvencija od 5. listopada 1961., čije se odredbe primjenjuju od 19. studenoga 1967.

Osim toga, Francuska je stranka Vašingtonske konvencije od 26. rujna 1973. koja je na snazi od 1. prosinca 1994. i na temelju koje svaka oporuka sastavljena u skladu s obrascima predviđenima u toj konvenciji mora biti priznata kao valjana u svim državama ugovornicama.

3.8 Nekretnine

Na temelju članka 3. drugog stavka Građanskog zakonika za imovinu i sva stvarna prava povezana s tom imovinom mjerodavno je pravo države u kojoj se ona nalazi.

3.9 Nesolventnost

Izvan područja primjene uredbi (EZ) br. 1346/2000 i (EU) 2015/848 u sudskoj praksi uvijek je bila dopuštena mogućnost pokretanja kolektivnog postupka protiv dužnika u Francuskoj ako se tamo nalazi njegovo sjedište ili jedan od njegovih poslovnih nastana. Isto se primjenjuje i na francuske vjerovnike na temelju „povlastice sudske nadležnosti” iz članka 14. Građanskog zakonika.

Pravo mjerodavno za postupke pokrenute u Francuskoj mora biti francusko pravo, koje će biti mjerodavno za uvjete pokretanja postupka, odvijanje postupka i njegove učinke, posebno izvršivost instrumenta osiguranja. Svi vjerovnici, uključujući one koji nemaju boravište u Francuskoj, mogu prijaviti svoje tražbine. Francuski postupci pokrenuti na taj način u načelu su osmišljeni na način da se obuhvati sva dužnikova imovina, uključujući imovinu u inozemstvu, naravno pod uvjetom da se francuske presude priznaju u inozemstvu.

Naposlijetku, kolektivni postupci pokrenuti u inozemstvu proizvodi će učinke u Francuskoj pod uvjetom da u Francuskoj nije već pokrenut postupak i ovisno o egzekvaturi odluka donesenih u inozemstvu.

Posljednji put ažurirano: 18/12/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.